

Bilim Adamına Alkışlar

16 Ekim 1996 günü Feza Gürsey Toplantı Salonu, adına yakışır bir topluluğu ağırliyordu. İçeride dikkate değer bir kalabalık vardı. Sunucunun, ödül alanları sahneye davet etmesiyle kopan alkışlara, patlayan flaşlara tanık oluyorduk... Tüm bu takdir bilim adamlarının yıllar süren özverili çalışmaları kadar benimsedikleri yaşam biçimi içindi de. Yaptıkları çalışmalar ve ürünleri ödüllendiriliyor olsa da, aslında bu sonucu elde etmek için benimsedikleri bilim ve bilimsel düşünce merkezli yaşamlarıydı ödüllendirilen. Tüm bu takdir ise, bilimi ve bilimsel düşüncüyü yaymaya yönelik amaçlarını gerçekleştirmede araç niteliği taşıyordu. Ödül kazanan Prof. Dr. Tekin Dereli, Prof. Dr. Saim Özkâr, Prof. Dr. Sümer Belbez Pek, Prof. Dr. Mehmet Öztürk, Prof. Dr. Mahmut Esat Bozkurt ve Prof. Dr. İoanna Kuçuradi'nin ödülleri vermek üzere Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel sahneye davet edildiğinde, bu ilgi karşısındaki mutluluğunu dile getirmeden edemedi; konuşmasında ödülü "benzeri olmayan bir ödül" olarak niteledi. Ödülü kazanan bilim adamları ise, "bilime yaptıkları katkılardan dolayı ödüllendirilmeyi çok büyük bir onur kaynağı" olarak gördüklerini ifade ettiler. Basın-yayın organlarından bazıları, TÜBİTAK Bilim, Hizmet ve Teşvik ödüllerini kazanan bilim adamlarını 'Türkiye'nin Yüz Akları' şeklinde tanımladı.

BİLGİ toplumuna ulaşmaya çalıştığımız, bilim ve teknolojinin gelişmişliğin ölçütü olduğu kabul edilen günümüzde, bilim adamlarına yalnızca teoride değil uygulamada da aynı önemin verilmesinin toplumumuza ve insanlığa katkıları büyük olacaktır. Bilim adamlarının bu gelişmişlik düzeyini belirlemede yadsınmaz bir rolü var kuşkusuz. "Bilim adamlarının en önemli özelliği, bütün bilgilerini ve duygularını bir kenara itebilen önyargısız ve cesur bir sorgulayıcılığa ve yaratıcılığa sahip olmalarıdır." diyor TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Namık Kemal Pak. Doğadaki neden-sonuç ilişkilerini ortaya koymada gereken bu özellikler bilim adamına toplumun, bilime ters inanç ve davranışlarca yönlendirilmesini önleme görevini de yüklüyor; evrensel bir olgunun bir parçası olarak, toplumu daha gelişmiş düzeylere taşımada öncü olma görevini yüklüyor. Prof. Dr. Namık Kemal Pak, şunu da ekliyor sözlerine: "Günümüz, insanlığın bilim ve teknolojiyle barışması için en uygun dönemdir. Üstelik bu barışma, ülkemiz gibi belli bir gelişme açığını kapatma durumunda olan ülkeler için daha da önem taşımaktadır."

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun kurulması ile ilgili kanunda, TÜBİTAK'ın görevleri arasında yer alan bir madde, bugünkü Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri'nin temelini



TÜBİTAK Bilim Kurulu Başkanlığını 1963-1967 yılları arasında Prof. Dr. Cahit Arf yürüttü.

oluşturmuş: "Bilim adamlarının, araştırmaların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için olanaklar sağlamak; bu amaçla ödüller vermek, öğrenim ve öğretim sonrasında üstün başarıyla kendini gösteren gençleri izleyerek onların yetiştirme ve gelişmelerine yardım etmek...." İşte kuruluşunun 3. yılından itibaren TÜBİTAK, 'Türk bilim adamlarının müspet bilimlerin temel ve uygulamaları alanlarındaki çalışmalarını ve araştırmalarını teşvik etmek, böylece memleketimizde müspet bilimlerin gelişmesine yardımcı olmak' amacıyla, yalnızca ülkemizde değil, uluslararası düzeyde de çalışmalarıyla bilime önemli katkılarda bulunmuş pek çok bilim adamına bu ödüllerini vermiş.

Bilim ve Teknik Dergisi'nin 1967'de yayımlanan, ikinci sayısının 1967 Bilim

Ödüllerine ayrılan sayfalarında şu cümleler yer alıyor: "Bilim ödülleri, her yıl, üniversiteler ve ilgili araştırma organları gösterilen adaylar arasında TÜBİTAK Bilim Kurulu'nun seçtiği bilim adamlarına verilir. Bu konudaki esaslara göre, ödüle hak kazanabilmek için, bilimsel çalışma ve araştırmalarıyla, ya bilime uluslararası seviyede önemli bir katkıda bulunmuş olmak veya memleketimizin gelişmesine yurt ölçüsünde önemli bir fayda sağlamış olmak gerekir." Çalışmalarıyla Bilim Ödülü'ne layık görülen bilim adamlarının çalışmaları, kuşkusuz herkes için anlam ifade etmeyebilir. Bilimle uğraşmayan biri için Prof. Tekin Dereli'nin üzerinde çalıştığı spinorlar ne ifade edebilir? Prof. Dr. Sümer Belbez Pek'in adacıklarda alfa ve beta hücrelerinin fizyolojisi ile ilgili bulguları ne anlatabilir? Evet, spinorlar, doğal olarak, bilimin bu alanıyla uğraşmayan biri için hiçbir şey ifade etmeyebilir. Dolayısıyla, böyle bir çalışmanın desteklenmesi toplum yararına olarak algılanmayabilir. Ancak bu noktada ele alınması gereken konu, çalışmaların ancak uzun vadede somut getirilerinin gözlenebileceğidir. Prof. Dr. Saim Özkâr'ın da vurguladığı gibi, bilim adamının öncelikle bilinmeyen "anlaması" gerekir. Temel bilimler "anlamaya çalışır"... ve ancak uygulamaya, ardından da üretime geçildiğinde anladıklarının somut getirileri gözlenebilir. 1974 yılı Bilim Ödülü'nü kazanan Prof.

Dr. Cahit Arf, ödül töreninde yaptığı konuşmada bu konuya somut örnekler getirerek açıklık kazandırmış: "Çalışmaların isimlerinin bile kendisi için bir anlam taşımayacağı, bu işler için bana ve benim gibilere mali destek sağlayan ve hem de toplumumuzun ortalama refah seviyesinin üstünde bir destek sağlayan vergi mükellefine bunların ne getirdiği pek haklı olarak sorulabilir. Bu çok haklı soruya insan uygarlığı, bilimsel kültür gibi maddeten pek inandırıcı olmayan sözler dışında bir iki örnekle cevap vermek istiyorum. Bundan yüzyıl kadar önce, matematikçiler, dalga denklemi ve bunun çözümleri denilen topluluğu, belirtmiş olduğum anlamda, bir hayli incelemişler ve bu konuda bir hayli geniş bilgi birikimleri sağlamışlardı. Bu arada fizikçiler elektrik ve manyetik alanlar hakkında birçok esashi neticeler bulmuşlar. Maxwell bu neticeleri kendi adı ile anılan birtakım kısmi türevli denklemler ile ifade etmiştir. Bunların, yani Maxwell denklemlerinin çözümleri de dalga denklemlerinin çözümüne bağlıdır. Bundan faydalananarak, Hertz, sonlu bir iletken üzerindeki çabuk değişen bir elektrik akımının çok uzaklara erişebilen değişken bir elektromanyetik alan yaratabileceğini gördü. Denklemden hareket ederek. Diğer taraftan bir fizikçi, bir elektromanyetik alandaki çok küçük değişiklikleri kaydedebilen bir detektör yaptı. Fizikçinin adı... Şimdiki fizikçiler pek haberdar değildir tahmin ediyorum, Branley isminde biri idi zannediyorum... Bir cam boru içine küçük maden parçaları, maden tozu doldurmuş. O doldurduğu cam borunun iki ucuna da iki iletken tıkamış ve dalga gelince o küçük parçacıkların herhalde iyi bir şekilde oryantasyonu sağlıyor, yönlendiriyor ve cereyan geçiyor. Bir dalga daha gelince bu sefer bozuluyor ve

1967'de Bilim Ödülü kazanan Prof. Dr. Cavit Erginsoy, dönemin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'dan ödülünü alırken.



TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Tosun Terzioğlu 1996 Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri törenindeki konuşmasını yaparken.

cereyan geçmiyor. Böyle bir marifet yapmış bu Branley isimli adam. Arkasından Marconi bu tertibatı bir hayli geliştirmiş ve uygulamaya koyabilmiş. Bunun neticesi olarak bugün vergi mükellefi radyo dinliyor, televizyon seyrediyor, orduyu bir sürü elektronik cihazlar kullanıyor, yani hakikaten yüz yıl evvelki matematikçi, bugünün vergi mükellefine birşeyler verebilecek durumda oluyor. Türkiye gibi genel refah seviyesi düşük bir ülkede matematik ve hatta daha şümüllü olarak bütün temel bilimleri yalnız bu dediğim faydaları sağlamak kaydı ile destekleyecek yerde daha çabuk ve hemen, belki de bugün, 'neticeleneceğini olanaklı bulacağımız uygulamalı alanlarda destek yığınakları yapmak ve temel alanları refah seviyeleri şimdiden yüksek olan ülkelere bırakmak, temel alanlarda yarınımızın gerektireceği bilgileri bugün olduğu gibi yine o ülkelere almak daha elverişli bir davranış olmaz mı?' sorusu akla gelebilir. Biz pratik işlere girşelim. Onlar yapadursunlar diğer şeyleri. Tabii bu görüşe bir matematikçi olarak

1968 yılı Bilim Ödülü sahipleri Prof. Dr. Feza Gürsey ve Prof. Dr. Bahattin Baysal, ödülleri Cumhurbaşkanı C. Sunay'dan almışlardı.

benim katılmam imkânsız. Ama ben bu taraf olarak da bu görüşe katılmayacağım. Hayatınızda karşılaştığınız bilgilerden bunları kendiniz üretmişçesine 'vay bu hakikaten böyleymiş' diyerek öğrendikleriniz dışında kalanları gerçekten öğrenmediğinizi sizin de müşahade ettiğinizi tahmin ediyorum. Bu bilgiyi öğrenebilmek için hakikaten o bilgiyi keşfedercesine öğrenmek lazımdır. Bunu yapmazsanız öğrenemiyorsunuz. Bu sebeptendir ki, bir toplumun yaratılmasına katılmadığı yeni bilgileri hazır alıp bunlara esaslı uygulama alanları bulması ve bu işi, o bilgilerin asıl sahiplerinden önce yapması hemen hemen olanaksızdır."

1967'de Bilim Ödülü almış olan Prof. Dr. Cavit Erginsoy, ülkemizde doğal olarak çoğu insan için anlam taşıyor gibi görünen bilimsel çalışmalar için şunları söylemiş: "Temel bilim ve araştırmanın memleketimiz için bir lüks olduğu doğru değildir. Endüstrileşmek yoluyla gelişmeye karar vermiş isek, bunun dayandığı teknik bilgiyi ilelebet dışarıdan 'anahtar teslimi' şeklinde alabileceğimizi sanmamalıyız. Teknolojinin bir ülkenin kendi bünyesine yerleşmesi, o topluma mal olması ne ile mümkündür? Bunu bilim ve araştırma ortamını yaratmadan başarmış bir ülke tanıyor musunuz?" 1990 yılındaki Ödül Töreni'nde de dönemin TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Kemal Gürüz, 'temel bilimlerde güçlü olmayan bir ülkenin teknolojik sıçrama yapmasının mümkün olmayacağı' doğrultusundaki görüşünü belirtiyor. Prof. Dr. Cavit Erginsoy'un sözünü ettiği bilim ve araştırma ile Prof. Dr. Kemal Gürüz'ün bahsettiği teknolojik sıçrama için gerekli ortam, üniversitelerin yanı sıra sanayi tarafından da sağlanmalıdır. 1967 yılından bugüne gelindiğinde, aradan geçen otuz yılın, bu anlamda araştırmaya ve araştırmacılara

Prof. Dr. Turan Onat, kazandığı 1967 Bilim Ödülü'nü dönemin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'dan alırken.





1967 Bilim Ödül Töreni. Soldan sağa; Prof. Dr. Turan Onat, Prof. Dr. Bekir Dizioğlu, Cumhurbaşkanını Cevdet Sunay, Prof. Dr. Cavit Erginsoy ve Bilim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Cahit Arf.

olumlu katkıda bulunduğu görülüyor. Prof. Dr. Namık Kemal Pak, geçmiş dönemlerde bilim ve teknolojinin birbirinden bağımsız bir şekilde gelişirken, çağımızda bu iki kavramın artık iç içe girmiş olduğunu söylüyor ve sözlerine şöyle devam ediyor: "Hiçbir toplumun bilim ve teknoloji üretmek üzere kendi kapasitesini harekete geçirmeden ve bilim-teknolojiyi gelişmenin, yani üretim ekonomisinin lokomotifleri olarak benimsemeyen gelişemediği bilinen bir gerçektir." Bu

noktada, söz konusu 'teknolojik sıçrama'ya sanayinin de katılması gerekiyor. Bu yıl düzenlenen ödül törenindeki konuşmasında TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Tosun Terzioğlu, birbirini bütünleyen temel ve uygulamalı bilim ikilisine 'olmazsa olmaz' üçüncü unsuru katıyor: "Globalleşme süreci içinde dünya pazarından daha büyük pay almak isteyen tüm uluslar yaratıcı yenileşme politikaları arayışı içindedir. Bu politikaların en temel öğelerinden birisi de bilim-teknoloji-

üretim çevrimini kurmak ve geliştirmektir. TÜBİTAK olarak son yıllarda bu çevrimin Türkiye'de oluşturulması için büyük bir çaba içine girdik. Zaman zaman karşılaşılan olumsuz ekonomik şartlara rağmen, üniversitemizle, sanayicimizle birlikte oldukça iyi mesafe kaydettik. Bugün artık bir üniversitemizde yapılan bir araştırmadan salt çok iyi altı makale çıkmasıyla övünmüyoruz. Tarım konusundaki bir araştırma sonucunda Orta Anadolu çiftçisinin gelirine her yıl en az yüz milyon dolar civarında bir ek gelir sağlanacağını görüyoruz ve bununla övünüyoruz. Bir yıl içinde 131 firmamız 320 projeye bize araştırma geliştirme teşviki için başvurduğunu, bu firmaların yarısının küçük ve orta ölçekli işletmeler olduğunu biliyoruz. Yeni yatırım hamlelerine hazırlanan dinamik ve girişken sanayicimizin Ar-Ge yardımı tebliğine daha ilk yılında bu ilgiyi göstermesiyle övünüyoruz. Kendi araştırma merkez ve enstitülerimizin hızlı bir değişim süreci içinde Türk sanayinin ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin birçok sorununa çözüm getirdiğini görüyoruz. Bununla övünüyoruz. Birçok üniversitemizin ve sanayi kuruluşumuzun yeni işbirliği modelleri aradığını izliyoruz ve yeni programlarla bu konuda onlara yardımcı olmaya çalışıyoruz."

Sanayi-üniversite işbirliğinin önem kazandığı tüm bu çalışmaların yürütülecek bilim adamlarının yetiştirilmesi etkin bilim eğitim politikasından geçer. 1996 Bilim Ödülü sahibi Prof. Dr. Tekin Dereli de ödül töreninde yaptığı konuşmada bu konuya değinmeden edemedi: "Gençlerimizi daha ortaöğretim düzeyinden başlayarak kritik kararları kendi vicdanlarıyla başbaşa kalarak alabilecekleri olgunlukta yetiştirebilmeliyiz. Gençlerimizi üniversite giriş sınavına hazırlarken işin bu yönünün çok ihmal edildiğini düşünüyorum. Bu noktada benim yaklaşımım, öğrencinin bilimsel bilgi ve becerilerini geliştirmesi için dersler vermek, kendi seçimini doğru yapabilmesi için gerekli dünya görüşünü kazanmasına yardımcı olmaktır." 1994 Bilim Ödülü sahibi Prof. Dr. Yusuf Yağcı da, Prof. Dr. Tekin Dereli'nin düşüncesini bütünleyici bir konuya değinmiş. Prof. Dr. Tekin Dereli'nin sözünü ettiği 'bilimsel bilgi ve beceriyi geliştirici' derslerin niteliğinden sözü açan Prof. Dr. Yusuf Yağcı, eğitimin bellemeye değil, öğrenmeye dayalı olması gerektiğini savunmuş ve sözlerine şöyle devam etmiş: "Eğitim programlarında

TÜBİTAK Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu tarafından, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu bilim adamlarının müspet bilimlerin temel ve uygulamalı alanlarındaki, seçkin, araştırma, çalışma ve hizmetlerini değerlendirmek, üstün niteliklerini onayarak kamuoyuna duyurmak ve bir teşvik unsuru olmak üzere, her yıl Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri ile TWAS Bilim Ödülü verilmektedir.

Bilim Ödülü

Bilimsel araştırmalarıyla, bilime evrensel düzeyde önemli katkıda bulunmuş, halen hayatta bulunan bilim adamlarına verilmektedir.

TÜBİTAK-TWAS Bilim Ödülü

1992 yılından başlayarak, Üçüncü Dünya Bilimler Akademisi'nin (TWAS), Üçüncü Dünya genç bilim adamları için 1986 yılından beri ihdas etmiş olduğu ödül programına TÜBİTAK olarak katılmaktadır.

Geçmişte TÜBİTAK Bilim Ödülü almış bilim adamlarımızın bilimsel düzeyi baz alınarak bu ödülün TÜBİTAK Bilim Ödülü ile ilişkilendirilmesinin, ülkemizin evrensel bilim camiasında tanıtımı bakımından çok daha etkin olacağı düşünülmüş ve TÜBİTAK Bilim Ödülü seçme kriterlerini yerine getiren adaylar arasından, 40 yaş civarında olanların seçilmesi hususunda TWAS ile mutabakata varılmıştır.

TÜBİTAK Bilim Ödülü ile eşdeğer olan bu ödül, Matematik, Fizik, Kimya ve Biyoloji

alanlarında evrensel düzeylerde katkılar yapmış genç bilim adamlarına ve yıllar itibarıyla anıları dört alanda dönüşümlü olarak verilecektir.

Hizmet Ödülü

Yetiştirdiği bilim adamları, mensup olduğu bilim dalının kurumsallaşması yolunda yaptığı çalışmalar, kurduğu ya da kurulmasına katkıda bulunduğu bilimsel kuruluşlar ve gerek bilim adamı kişiliği gerekse yaşam tarzıyla yeni yetişenlere yol göstericiliği bakımından üstün hizmetleri ile ülkemizin bilimsel ve / veya teknolojik gelişmesine önemli ve belirgin katkılarda bulunmuş olanlara verilmektedir.

Teşvik Ödülü

Bilimsel araştırmalarıyla evrensel bilime gelecekte üstün nitelikte katkılarda bulunabilecek potansiyele sahip olduğunu kanıtlamış veya uygulamaya aktarım potansiyeli yüksek olan teknolojik araştırma ve / veya geliştirme çalışmalarıyla patent almış veya sonuçları uygulamaya aktararak ilgili sektörde verimliliğin artırılması, piyasalarda rekabet gücü olan daha nitelikli ürün geliştirilmesi ve / veya ülke ekonomisinde katma değer yaratmak gibi somut faydaları belirlenmiş bilimsel araştırma-geliştirme çalışmaları yapmış ve ödülün verildiği yılın ilk gününde 40 yaşını geçmemiş, halen hayatta bulunan bilim adamlarına verilmektedir.

yapılan geliştirmelerin yanı sıra araştırma-eğitim ilişkisinin en üşt düzeyde tutulması zorunlu bir yaklaşım olmalıdır. Yetersiz temel eğitim almış kişilerin araştırmada başarılı olması zordur. Bu eksiklik araştırma sırasında giderilse bile bilimsel olayları kavrama ve birbirleriyle ilişki kurma ve deneysel bulguların değerlendirilmesindeki olumsuz etki göz ardı edilemez." Yine 1994 Bilim Ödülü sahibi Prof. Dr. Abdullah Atalar, Prof. Dr. Yusuf Yağer'ın bahsettiği eğitim sorununu bizzat yaşamış bir insan: "Yüksek lisans ve doktora için yurtdışına gittiğimde kendimi ve dolayısıyla Türk eğitim sistemini diğer ölkelerin eğitim sistemleriyle karşılaştırma fırsatı buldum. Türkiye'de teorik konularda verilen eğitim çok iyi ve ileri düzeyde idi. Derslerin çoğunda en yüksek dereceyi elde ettim. Oysa, tezimi yaparken Amerikalı arkadaşlarımdan deneysel konularda çok becerikli ve eğitilmiş olduklarını izledim... Türkiye'de çoğu deneysel konuda eğitim yok denecek kadar azdır. Okul öncesinde lego tipi oyuncaklarla kazanılan yaratıcılık, ilkokulla başladıktan sonra genelde sönmektedir. İlk ve ortaeğitim, her birisi 30 ila 40 saniyede çözülebilecek sorulardan oluşan testlerde daha çok soruyu daha kısa zamanda çözen öğrenciler yetiştirmeye yönelmektedir. Örneğin, ilk ve ortaöğretimde matematik ve fizik en önemli dersler olarak addedilir. İlkokul öğrencileri iki musluğun bir havuzu kaç saatte dolduracağını çok iyi hesaplarlar, fakat bir kere bile bunu denemezler. Bu yüzden de bakkal hesabı hariç, matematiğin hayatlarında bir içe yarayacağına da inanmazlar, teori ile gerçek hayat arasındaki ilişkiyi kuramazlar. Maliye Bakanlığı, vergi kanunu çıkarırken parçalı doğrusal vergi gelir fonksiyonunun devamlı olmasını bir türlü beceremez. Oysa, kanun metnini yazan maliye uzmanlarının üniversite sınavındaki grafikli soruları doğru yaptına eminim. İlk ve ortaöğretimde, bir eliş dersi gibi yaratıcılığı ve el becerisini ilerleten dersler önem sırasında ikinci sınıf kategoriye bile konmaz. Kanımca bu ders en önemli derslerden biridir. Bundan beş sene önce, bir Amerikan ilkokulunda okuyan bir Türk arkadaşımın kızından, o hafta öğretmenleri birer icat yapmalarını istemiş, O da insan sesiyle açılan kapanan ve kanal değerştiren bir televizyon icat etmişti. Tabii, onun icat ettiği sadece fikirdi, nasıl yapılacağını bilmiyordu. İlginçtir, geçenlerde bu şekilde çalışan bir televiz-



1996 Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri Töreni'nde Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel Prof. Dr. Tekin Dereli, Prof. Dr. Saim Özkâr, Prof. Dr. Sümer Belbez Pek, Prof. Dr. Mehmet Öztürk, Prof. Dr. Mahmut Esat Bozkurt (yerine kızı) ve Prof. Dr. Ioanna Kuçuradı'nın ödülleri verirken.

yonun reklamları vardı. şimdiki üniversite sınavı da öğrencileri bu tür yaratıcılıktan tamamen uzaklaştırmaktadır."

Daha başarılı bilim adamı yetiştirmek için, öğrencilerin bilimsel bilgi ve becerilerini geliştirebilecekleri, ezberden uzak, yaratıcılıklarını geliştirebilen bir eğitim programı, bugünkü eğitim programında gözetilecek noktalardan yalnızca bir kısmı. Bu noktada, hedefin, yani başarılı bir bilim adamının ve yaptığı işlerin bilinmesi, geliştirilmesi öğngörülen eğitim programına ışık tutabilir.

Bilinmeyen Peşinde

Prof. Dr. Namık Kemal Pak, "bilim adamı basitçe yaşadığı evreni, dolayısıyla kendini anlamaya çalışmaktadır" diyor. Prof. Dr. Tekin Dereli'ye göre de, öyle çok bilinmeyen vardır ki, kendi deyimiyile 'işbirliği ve grup çalışması bilinciyle çalışılan böyle bir dünyada, her bilim adamına yetecek sayıda önemli problem mevuttur. Her şeyden önce, grup bilincini benimsemiş ve bilinmeyen peşinde koşacak bilim adamı yetiştirmek gerekiyor. 1974 yılında Bilim Ödülü almış olan Prof. Dr. Erdal İnönü, törendeki konuşmasında başarılı bir bilim adamının portresini çiziyor: "Araştırmada insanı büyük başarılarla götüren en önemli etkenin ne olduğu hakkında kamuoyunda genellikle yanlış kanılar vardır. Bu etkenlerin olağüstü bir zekâ, çok iyi bir eğitim, en ileri araştırma olanakları gibi araçlar olduğu çok defa sanılır. şüphesiz, bir araştırma yapmaya başlayabilmek için bütün bu et-

kenlerin belirli bir ölçüde bulunması gereklidir. Ancak büyük bilginlere imkân bulup bu soruyu sorarsanız, ya da yaşayışlarını ve karakterlerini yakından incellerseniz, en önemli etkenin, araştırıcının çözmeye çalıştığı problemler üzerinde çok uzun bir süre, bıkmadan usanmadan, hedefinden şaşmadan sürekli olarak düşünebilmesi, başka bir deyimle bütün bir fikir güçlerin bir gaye uğrunda seferber edebilmesi olduğunu görürsünüz. Ömrünü böyle bir gayeye adayan insanlar, yetişmeleri yetersiz ise eksikliklerini tamamlarlar, araştırma olanakları yetmiyorsa, bu olanakların bulunduğu yerlere giderler, ne yapar yaparlar, sonunda, tabii ömürleri vefa ederse, aradıkları ve ne olduğunu kendilerinin de önceden iyi bilmedikleri gerçekleri bulurlar." Yine 1974 Bilim Ödülü sahibi Prof. Dr. Kazım Türker, araştırmanın bir ekip çalışması olduğuna değererek, araştırmayı "iptilaya" (tıryakiye, tutkunluğa), araştırmacıyı ise "addikt"e (bağımlıya) benzettir.

Bu yıl Bilim Ödülü alan Prof. Dr. Sümer Belbez Pek, söyleşimiz sırasında araştırma sistematikiğine değerindi: "Bence, bana verilen ödölün önemi 'eğer sistematik bir şekilde azimle çalışırsan, sen de böyle bir ödöl alabilir, takdir edilebilirsin' mesajını içermesidir." Prof. Dr. Sümer Belbez Pek, bugün her bilim adamının izlediği bu araştırma sistematikiğini şöyle özetledi: "Araştırmanın ilk aşamasında, 'Bugünkü bilim seviyesi nedir?'; örneğin, kanser konusunda bir araştırma yapacaksanız, 'Bu konudaki bilgilerimiz ne seviyededir?' sorusunu yanıtlamanız



1996 Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri Töreni'nde Bilim Ödülü kazanan Prof. Dr. Tekin Dereli, Prof. Dr. Saim Özkâr, Prof. Dr. Sümer Belbez ile TÜBİTAK-TWAS Bilim Ödülü alan Prof. Dr. Mehmet Öztürk konuşmalarını yaparken.

gerekir. Bunu da çeşitli bilimsel dergilerde yayınlanmış makaleleri okuyarak yanıtlayabilirsiniz. Bu sırada birtakım sorular belirir. 'Bu neden böyle?' gibi. Böylece, konu hakkındaki bilgi eksiklikleri ortaya çıkar ve sanılara dayanarak birtakım hipotezler üretirsiniz; 'Bunun böyle olmasının sebebi, benim zannıma göre, şu, şu, şu mekanizmaların varlığıdır.' Bu hipotezin doğru olup olmadığını kanıtlamak için iki, üç, hatta dört hedef tayin edersiniz: 'Şu, şu, şu deneyleri yaparak bu hedeflere ulaşabilirim.' Bundan sonra, eğer yoksa, bu deneyleri yapmak için gerekli alet, edevat, malzemenin temini gerekir. Bir proje hazırlar ve projenizi destekleyebilecek bir kurum/kuruluşa başvurursunuz: 'Hipotezim budur; hedeflerim şunlardır; bu hedeflere ulaşmam için

şu, şu, şu deneyleri yapmalıyım. Bunun için de şunlara gereksinimim var.' Başvurduğunuz kurum/kuruluş projenizi değerlendirir ve uygun görürse gerekli fonu size aktarır." Araştırmacının işi bununla tabii ki bitmez. Sıra deneyleri yapmaya gelmiştir. Yapılan deneylerden bazı sonuçlar elde edilir ve bunlar değerlendirilir. Prof. Dr. Namık Kemal Pak, "Bir bilimsel araştırmada, her zaman tüm bilinmeyenlerin ne olduğunu bilerek yola çıkmazsanız" diyor; "Ulaştığınız noktada elde ettiğiniz sonuç, belki de başta yanıtlamayı ummadığınız bir soruya ışık tutar." Çalışmalar kimi zaman uzun süre sonuçsuz kalabilir ya da hiç beklenmedik bir anda bir 'sürpriz'le karşılaşmak mümkün olabilir. 1968 yılında Bilim Ödülü kazanan Prof. Dr. Bahattin Baysal'ın 'bi-

limin sürprizleri' ile karşılaştığı bir anısı var: "Katı hal polimerizasyonunun mekanizmasını açıklamak için hemen hemen bir yıl çalıştım. Mesele son derece kaşık görünüyor. Çalışmamın sonuna doğru reaksiyonlardan klasik hale gelmiş olan bir tanesinin olamayacağını düşünerek bir basit teori ileri sürdüm. Bu düşünce bana bir istasyondaki kahvede tren beklerken gelmişti. Ertesi gün laboratuvara gittim. Basit bir deney yaptım. Bu deney bir gün önceki teorinin doğru olduğunu açıkça gösteriyordu." Kuşkusuz sürpriz bile olsa, böyle bir bulgunun, ancak sistemli bir araştırmanın sonucu olduğu göz ardı edilmemelidir.

Deneyler yapıp, sonuçlar elde edildikten sonra sonuçların yorumlanması ve duyurulması; yani bilimsel bir dergide

Nasıl Seçiliyor?

Namık Kemal Pak
Prof. Dr. TÜBİTAK Başkan Yardımcısı

Bilime evrensel ölçülerde katkı yapabilmeyi büyük özveri ve sabır gerektiren çok zahmetli bir iş olduğu iyi bilinen bir gerçektir. Bilim adamları için bu özveriye uğraşın en değerli ödülü, uluslararası meslek camiasının takdiri ile ilgili bilimsel kuruluşların onlara sahip çıkmadaki süreklilik ve kararlılıklarıdır. Her alanda olduğu gibi, ödüller bu takdirin resmen tescil edilmiş şeklidir. Bir ülkedeki ödül sayısındaki artış, herseyden önce o ülkenin üstün nitelikleri takdirdeki cömertliğinin bir göstergesidir. Bu ödüller, bu çalışmalar yapanları bir anlamda ebedileştirmektedir. Ödüllerin çok önemli bir diğer boyutu da teşvik, yani, başkalarını da aynı tür çalışmaları yapmaya özendirme ögesi taşımalıdır.

Ödüllerin önemi ve değeri, kuşkusuz ödül verilecek kişilerin seçiminde gösterilen özen ve seçim yöntemindeki objektiflikle doğrudan ilgilidir. Bu amaçla TÜBİTAK ödül değerlendirme sisteminde çok temel bir dizi değişiklik yapılmıştır.

Seçim sisteminde yapılan bu yenilikler evrensel platformda kullanılan kıstasların adaptasyonlarından başka birşey değildir. Bilimsel düzey değerlendirilmesinde kullanılan iki evrensel kıstas vardır: Bunlardan "Gerek Şart" olarak nitelendirilebileceğimiz birincisi bilimsel yayınlar ve bunlara yapılan atıflardır. "Yeter Şart" olarak nitelendirilebileceğimiz ikincisi ise meslektaş değerlendirmesidir.

Birinci kıstas çerçevesinde, yayınlardan kastedilen Uluslararası Bilimsel Atıf Endeksinde (Science

Citation Index-SCI) taranan meslek dergilerinde yapılan yayınlar, atıflardan kastedilen ise bu yayınlara yine bu Endekste taranan dergilerde başka bilim adamlarınca yapılan atıflardır. Aynı disipline mensup bilim adamlarının düzeyi karşılaştırılırken bu iki kriter tek başına yeterlidir. Ancak böyle bir ödül sistemi içinde farklı disiplinlerdeki bilim adamlarının düzeylerinin karşılaştırılması söz konusu olduğu için diğer faktörlerin de gözönünde bulundurulması zorunlu hale gelmektedir. Bu faktörlerden en önemlilerinden biri İmpakt Parametresidir.

İmpakt Parametresi basitçe atıf Endeksinde taranan bir dergide yayınlanan herhangi bir makaleye yapılan atıfların frekansının ortalama üçüsdür. Sözelgimi bir derginin 1988 yılı İmpakt parametresi, bu dergide 1986 ve 1987 yıllarında yayınlanmış makalelere SCI'ın taradığı dergilerde 1988 yılında yapılan toplam atıfların bu makalelerin toplam sayısına oranıdır. İmpakt parametresi disiplinler arasında büyük farklılıklar göstermektedir. Sözelgimi bu parametre Yaşam Bilimleri alanındaki dergilerde sistematik bir şekilde yüksektir (Örneğin: Journal of Cell Biology; 9,75; Lancet; 14,48).

Buna karşılık sözelgimi matematikte temel bilimlerin diğer alanlarına göre bile daha düşük olduğu gözlenmektedir (Örneğin: Physics Letters B; 3,51; Journal of American Chemical Society; 4,57; Journal of Geophysical Research; 5,03; Journal of Differential Geometry; 1,65; Topology; 1,33). Matematik bütün bilimlerin anası olduğu gözönünde bulundurulursa farklı disiplinler arasındaki önem farkını gösterdiği gibi bir yargı, kuşkusuz bilimsel bir yargı olmaktan çok uzaktır. Bu farklılıklar olsa olsa ancak bu dalın iç dinamiklerinden kaynaklanan atıf alış-

kanlıklarının bir göstergesi olabilir. Bütün bu veriler çerçevesinde farklı disiplinlerdeki seçkin bilim adamları örneğin, bu ödül sistemi içinde global bir değerlendirmeye alınırken, başkaları tarafından yapılan toplam atıf sayılarına göre bir sıralama yapmak yenne bu değerlerin ilgili bilim dallarındaki ortalama İmpakt parametreleri ile normalize edilmiş ağırlıklı ortalamaları kullanarak bir sıralama yapmak daha objektif olacaktır.

İmpakt parametresi kavramına ilaveten değerlendirme sistemimize getirdiğimiz iki yeni boyuttan da burada kısaca bahsetmekte yarar görüyorum. Bunlardan bir tanesi "ülke parametresi", diğeri ise "meşhur makale" kavramlarıdır.

Ülke parametresi bir ülkede SCI'ce taranan dergilerde bir yılda yapılan toplam yayın sayısının, o ülkedeki bu tür yayınları yapma potansiyeline sahip doktoralı bilim adamlarının toplam sayısına oranıdır. Bir ülkenin kişi başına bilimsel üretkenliğinin bir göstergesi olan bu parametre hesaplanırken Türkiye rakamı 1'e normalize edilip diğer ülkelerin Türkiye'ye göre bağlı değerleri hesaplanmıştır.

Bu tür parametrelerin hesaba katılmasındaki ana neden şudur: Bilim adamlarının üretkenlikleri fiziksel altyapı ve bilimsel ortamların gelişmişliği ve araştırma fonlarının miktarı gibi çevre koşullarıyla orantılıdır. Dolayısıyla nitelikleri aynı bile olsa değişik çevre koşullarına sahip ülkelere bilim adamlarının bilimsel üretim miktarları doğal olarak farklı olacaktır. Bu nedenle ülkemizdeki çalışmalarına ödülle aday olmuş bir bilim adamıyla ABD gibi ülkelerdeki çalışmalarına aday olmuş bilim adamlarımızı aynı ödül sistemi içinde karşılaştırırken bu çevre koşullarından kaynaklanan farklılıkları giderici bir normali-

yayınlanması gerekir. "Yayınlanmamış çalışmanın, ne kadar önemli sonuçlar elde edilmiş olursa olsun, pek fazla değeri yoktur." diyor Prof. Dr. Namık Kemal Pak. Zaten TÜBİTAK Bilim, Hizmet ve Teşvik ödüllerinin verilmesinde bilim adamının yurtiçi ve yurtdışı yayın sayısı, yayınlarının niteliği ve kaç araştırmacının bu yayınlara ulaşarak bunlardan yararlandığı, yani atıfta bulunduğu gözetiliyor. Bir araştırmacının ürünü olarak ortaya çıkan yayının ve dolayısıyla araştırmacının niteliği böylece değerlendirilebiliyor.

Ödüller aynı zamanda 'bilim adamlığı' üzerine düşünmeye de zorluyor insanı; çünkü bu ödüllere layık görülmüş kişilerin her biri, bu anlamda tartışmasız iyi birer örnek. 1977'deki ödül töreninin açılış konuşmasında Prof. Dr. Kazım Erkin'in dediği gibi, 'ödül programı iki yönlü ve amaçlıdır. Bir yandan üstün başarılı bilimcilere karşı kadirşinashığımızı gösterirken, öte yandan gençlere örnek olacak kimseleri seçip, onlara imrenecekleri hedefler veriyoruz.' Nitekim, Prof. Dr. Feza Gürsey, 1968 Bilim Ödülü sahibi olarak 'hayatında gençlere bir misal' olmak istediğini vurgulayarak sözlerine şöyle devam ediyor: "Vermek istediğim misal, esas görevi Türkiye'de olan bir insanın da bilim yapabileceğini ve bilim camiası-



1996 Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri Töreni'nde ödül alanlar Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile birlikte.

na katılabileceğini ispat etmektir. Yerleşik zihniyet ilim yapan insanın ancak batıda çalışabileceği, Türkiye'de bir şey yapamayacağı merkezindeydi. Hayatım boyunca bu zihniyetle mücadele ettim... Son sözüm şudur: Türkiye'de ilim ortamını bizler yaratıyoruz. Bu ortam iyi değilse kabahat bizindir. Biz bu ortamı yaratsak ve toplum da isterse iş olur. Toplum istemezse tabii olmaz. Kamuoyunda aydınlar arasında ilme karşı bir cereyan var. Arzum ilmi koruyan meleklerin galip

çıkmasıdır. Uzun vadeli ilim yapmazsak biz kaybederiz." Prof. Dr. Feza Gürsey'in bu sözleri belki bugün bile tartışılmayı sürdürüyor; ancak kendisinin 'gençlere misal olma' isteği gerçekleşmiş gibi görünüyor. Bu yıl, kendi adını taşıyan salonda, kendi öğrencisi Prof. Dr. Tekin Dereli Bilim Ödülü aldı. Prof. Dr. Tekin Dereli de öğrencilerine sesleniyordu kürsüden... "Erdal İnönü'den kuantum mekaniği, Feza Gürsey'den relativite ve grup teorisi, Cahit Arf'tan cebir ve en az onlar kadar değerli öğretim üyelerinden diğer dersleri almış olmam, yurtdışında hiçbir üniversitenin bana sağlayamayacağı bir ayrıcalıktı." Bugün aynı ayrıcalık, belki de Prof. Dr. Tekin Dereli ve üstün nitelikli çalışmalar gerçekleştiren diğer bilim adamlarının öğrencileri için söz konusu.

Bilim adamının yaptığı araştırmayla olduğu kadar, yetiştirdiği öğrencilerle de insanlığa yararı dokunur. Bu durumda araştırmacının yanı sıra eğitmenlik görevi de ortaya çıkıyor.

Bu yıl TÜBİTAK-TWAS (Üçüncü Dünya Bilimler Akademisi) Ödülü almış olan Prof. Dr. Mehmet Öztürk, bilim üretmenin bilimi aktarmanın gerisinde kalmaması gerektiğini vurguluyor: "Bilim adamının topluma iki yönlü katkısı var. Birincisi bilimin üretilmesine olan katkısı, ikincisi ise bilim ve bilimsel dünya görüşünü, akılcı dünya görüşünü topluma anlatması." Ülkemizde bilim üretmeyen, yalnızca bilimin doğrularını insanlara anlatan kişilerin "bilim adamı" olarak anılmaması gerektiğini vurgulayan Prof. Dr. Mehmet Öztürk, sözlerine şöyle devam ediyor: "Ülkemizde, üniversi-

zasyon yöntemi bulunması gerekirdi. Bunun için ödül komisyonunca geliştirilen yöntem SCI'ce kaydedilen yayınların ülke parametresi ile normalize edilmesidir.

Bu değerlendirmede kullanılan ülke parametreleri Türkiye= 1, ABD= 5, Fransa= 5'dir. "Meşhur makale" kavramı ise bir bilim adamının rutin üretiminin dışında evrensel bilimde yankı uyandıran katkısıdır. Bu tür bir katkının çok sayıda küçük katkıların kolektif etkisinden daha önemli olduğu açıktır. Bu nedenle bu tür az sayıda eseri olan bir bilim adamının çok sayıda rutin eseri olan bir bilim adamından daha ağırlıklı bilim ödülüne hak kazandığı söylenebilir.

Bu görüşler ışığı altında değerlendirme komisyonu her bir aday için üç parametre hesaplamıştır. Bunlar, yayından kastedilen SCI'ce taranan dergilerdeki yayınlar olmak üzere,

A= Toplam yayın sayısı/ülke parametresi

B= Temsilî impekt parametresi ile normalize edilmiş atıf sayısı

C= En çok atıf alan makalenin atıf sayısı/impekt parametresidir.

Her aday için önce bu parametreler hesaplanmış, şema üç alt grup (temel bilimler, mühendislik bilimleri, sağlık bilimleri) için ayrı ayrı olmak üzere normalize edilerek her aday için bu parametrelerin alt gruplar içindeki yüzde payları hesaplanmıştır. Bilim Kurulu'nca her üç parametre için belirlenen ağırlık katsayıları (toplamları 1'e eşit olan a, b, c gibi 1'den küçük üç sayı) ile yüzde olarak hesaplanmış mütakabil, A, B, C değerlerinin çarpımlarının toplamı aA+ bB+ cC her bir aday için sıralamaya esas olacak "toplam gösterge puanını" oluşturur.

Toplam gösterge puanlarının her bir alt grup için büyükten küçüğe doğru sıralamasıyla adayların Bilim Kurulu'nun değerlendirmesine esas olacak sıralaması belirlenmiş olur.

Daha önce vurgulandığı gibi, yayın ve atıf kriterleri ancak bir gerek şarttır ve bunun tek başına bilimsel mükemmelliğin göstergesi olamayacağı evrensel bilim dünyasının yaygın kanısıdır. Zira, bir bilim adamına yaptığı bir çalışmanın daha sonra yanlış ya da tutarsız olduğunun anlaşılması nedeniyle de çok sayıda eleştirel (negatif) atıf yapılabilir. Bu nedenle, bu mekanik ön koşulu sağlayan aday grubu arasında evrensel mükemmelliği gerçekten yakalamış olanların seçimi ancak meslektaş değerlendirmesi ile yapılabilir. Seçim sisteminde bu kriterin uygulanma yöntemi de önemlidir. Mükemmelliğin değerlendirilmesi genel olarak bu kriterleri kendileri sağlayan bilim adamlarınca yapılabilir. Bunun için daha önce TÜBİTAK Bilim Ödülünü kazanmış beş bilim adamından oluşan bir Değerlendirme Komisyonu kurulmuştur. Bu Komisyon değerlendirmelerini, gene evrensel bilim dünyasında yer edinmiş uzman bilim adamların hazırlattığı ayrıntılı raporlar ışığında yapmakta ve raporunu nihai değerlendirme için son karar mercii olan Bilim Kurulu'na sunmaktadır.

Özetlersek, yayınlar ve başkaları tarafından yapılan atıfların mütakabil impekt parametreleri ile normalize edilmiş şekliyle oluşan gerek şartı yerine getiren adaylar arasında, tüm Türk bilim camiasının onaylayabileceği bilim adamlarını seçebilmek için, üç aşamalı bir Meslektaş Değerlendirme Süreci kullanılmış ve maksimum objektifliğe ulaşmak için büyük bir özen gösterilmiştir.



1996 Hizmet Ödülü alanlar. Soldan sağa; Prof. Dr. Rıdvan Ege, Prof. Dr. Abdullah Kızılırmak, Prof. Dr. M. Sadi Sun.



Teşvik Ödülü kazananlardan, soldan sağa; Doç. Dr. Türkan Haliloğlu, Yrd. Doç. Dr. M. Zafer Gedik, Yrd. Doç. Dr. Rafi Haner Direskenli.



Teşvik Ödülü kazananlardan Doç. Dr. Cihan Öner, Prof. Dr. Kadri Özçaldıran, Doç. Dr. Tayfun H. Özçelik, Prof. Dr. Serhat Ünal, Doç. Dr. Veysel Turan Yılmaz.

tede araştırma yapmaksızın okuduklarını öğrencilerine aktaran kişi de, laboratuvarla araştırma yaparak belli bir bilinmeye ışık tutan kişi de bilim adamı kabul ediliyor. Bence her iki hizmet de çok önemlidir. Ama bilim adamlığı bilim üretmeyi içermeli. Bilimi üreten ve evrensel katkılarda bulunan kişilere bu ünvan verilmeli. Ülkemizde bu kavram karmaşasını çözdüğümüz zaman, bilim adamı sayısının çok az olduğunu fark edeceğiz. Böylece bilimin üretimine daha çok önem verebiliriz. Çünkü bilim ancak bilimin üretildiği ülkelerde topluma kolaylıkla aktarılabilir." Prof. Dr. Cahit Arf da 1968 Bilim Ödülü töreninde Türkiye Bi-

limsel ve Teknik Araştırma Kurumu Bilim Kurulu Başkanı olarak yaptığı konuşmada aynı konuya bir başka açıdan değinmiş: "1933 üniversite reformu ve onun getirdiği üniversiteler kanununun getirdiği anlayışa göre, üniversite hocası araştırmacı olmalıydı ve kendisine doktor, doçent, profesör gibi akademik ünvanlar, yaptığı araştırmalar için verilecekti; ancak durum, tahayyül edilenden biraz farklı gelişmiş, öğretim üyelerimiz, çoklukla araştırmaları, dolayısıyla bu ünvanları ve bunlara bağlı yetkileri alacakları yerde, bu ünvan ve yetkileri almak için araştırma yapmışlardı, maksatla vasıta böylece yer değiştirmişti."

Bilim adamından beklenen bilim üretiminde ona sunulacak ortamın da önemli bir payı olduğu tartışma götürmez bir gerçek. 1991 Bilim Ödülü sahibi Prof. Dr. Burak Erman, ödül törenindeki konuşmasında, 'yavaş yavaş üniversitelerimizde ve TÜBİTAK gibi bilim kurumlarımızda özgür düşünce ortamı ile birlikte yoğun bilimsel üretkenliğin de geleceği ve ülkemizin bilim arenasında layık olduğu daha üst düzeylere ulaşacağı' konusundaki inancını dile getirmiş. Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Başkanı Prof. Dr. Ayhan Çavdar da Prof. Dr. Burak Erman'ı destekliyor sözleriyle: "Bilim adamının araştırmacı işlevinde, ger-

TÜBİTAK Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülü Kazananlar

Bilim Ödülü

Fizik

- 1967 Prof. Dr. Cavit ERGİNSOY
- 1968 Prof. Dr. Fezi GURSEY
- 1972 Prof. Dr. Behram KURŞUNOĞLU
- 1974 Prof. Dr. Erdal İNÖNÜ
- 1975 Prof. Dr. Naji VƏZİROĞLU
- 1982 Prof. Dr. Asım O. BARUT
- 1983 Prof. Dr. Mithat İDEMEN
- 1985 Prof. Dr. Aram ÇIRACI
- 1988 Prof. Dr. A. Nihat BERKER
- 1989 Prof. Dr. Yavuz NUTKU
- Prof. Dr. Namık Kemal PAK
- 1991 Prof. Dr. Hakkı Z. ÖGELMAN
- 1992 Prof. Dr. A. Refik KÖRTAN
- 1994 Prof. Dr. Ergin SEZGİN
- 1996 Prof. Dr. Tahir DERELİ

Kimya

- 1966 Prof. Dr. Tevfik ERİBEN
- Prof. Dr. Oktay SİNAOĞLU
- 1968 Prof. Dr. Bahattin BAYSAL
- 1984 Prof. Dr. Namık K. ARAS
- 1988 Prof. Dr. Hasan N. ERTEN
- 1989 Prof. Dr. Metin BALCI
- 1990 Prof. Dr. Şefik SUZER
- 1991 Prof. Dr. Ayhan ULUBELLEN
- 1993 Prof. Dr. Meral DİZDAROĞLU
- 1994 Prof. Dr. Yusuf YAĞCI
- 1996 Prof. Dr. Sami ÖZKAR
- 1997 Prof. Dr. Gönül BARA
- Prof. Dr. Serhat GELDİYAR
- Prof. Dr. Altı ŞENGÜN
- 1975 Prof. Dr. Yusuf VARDAR
- 1986 Prof. Dr. Ergin BERMEK
- 1988 Prof. Dr. Ayhan ULUBAYTOP
- 1995 Prof. Dr. Aziz SANÇAR
- Matematik
- 1974 Ord. Prof. Dr. Cahit ARF
- Prof. Dr. Orhan İÇEN
- 1976 Prof. Dr. Erdoğan ŞUHUBİ

- 1979 Prof. Dr. Gündüz İKEDA
- 1984 Doç. Dr. Hilmi DEMİRAY
- 1986 Prof. Dr. Tolun TERZİOĞLU
- 1992 Prof. Dr. Serhan AKBULUT
- 1993 Prof. Dr. Atilla AŞKAR
- 1995 Prof. Dr. Ali ULGER
- Astronomi ve Uzay Bilimleri
- 1977 Prof. Dr. Dihan EZER (ERYURT)
- Yer Bilimleri
- 1981 Prof. Dr. İhsan KETİN
- 1986 Dr. A. Mehmet Ceval ŞENGÖR
- Mühendislik
- 1967 Prof. Dr. Turan ONAT
- Prof. Dr. Bekir DİZDOĞLU
- 1968 Ord. Prof. Dr. Rıdvan BERKER
- 1969 Prof. Dr. Adnan ÇAKIROĞLU
- 1976 Prof. Dr. Kazım ÇEÇEN
- 1980 Prof. Dr. Necati ÖZŞİK
- 1982 Prof. Dr. Yılmaz TOKKAD
- Prof. Dr. Nejat İNCE
- 1983 Prof. Dr. Mehmetçik BAYAZIT
- 1985 Prof. Dr. Özyay ORAL
- Prof. Dr. M. Çengiz DÖKMECİ
- 1987 Prof. Dr. Tuncer CEBECİ
- Prof. Dr. Tahir Ömer OĞURTANI
- 1989 Prof. Dr. İzzet ŞAHİN
- 1990 Prof. Dr. Fuat PASIN
- 1991 Prof. Dr. Burak ERMAN
- Prof. Dr. B. Mutlu SÜMER
- 1992 Prof. Dr. A. Ziya AKÇASLI
- Prof. Dr. Emrah ÇINLAR
- 1993 Prof. Dr. Tamer BAŞAR
- Prof. Dr. Zekai ŞEN
- 1994 Prof. Dr. Abdullatif ATALAR
- Tıp
- 1969 Prof. Dr. Muzaffer AKSOY
- 1970 Prof. Dr. Orhan N. ULUTIN
- 1974 Prof. Dr. Kazım TÜRKER
- 1975 Prof. Dr. Aladdin AKÇASLI
- 1976 Prof. Dr. Ayhan Ç. ÇAVDAR
- 1977 Prof. Dr. C. Tansin GÜRSÖN

- 1985 Prof. Dr. İsmet KARACAN
- 1986 Prof. Dr. Öner TAN
- 1989 Prof. Dr. Naci M. BÖRİ
- 1991 Prof. Dr. Ali Cumhur ERTEKİN
- Prof. Dr. S. Özgür KAYAALP
- 1992 Prof. Dr. Sevim ERCAN
- Prof. Dr. Atilla ERHAN
- 1993 Prof. Dr. Münici KALAYOĞLU
- Prof. Dr. Hasan YAZICI
- 1994 Prof. Dr. A. İzzet BERKEL
- 1995 Prof. Dr. Çiğdem ALTAY
- Prof. Dr. Fatih M. UÇKUN
- 1996 Prof. Dr. Sümer Belbez PEK
- Veteriner ve Hayvancılık
- 1976 Prof. Dr. Mahir BÜYÜKPAMUKÇU
- Ormanlık
- 1980 Doç. Dr. Harzemşah HAFİZOĞLU

TÜBİTAK -TWAS Bilim Ödülü

Fizik

- 1992 Prof. Dr. Mehmet Ali ALPAR
- Kimya
- 1995 Prof. Dr. İffet BAHAH
- Moleküler Biyoloji
- 1996 Prof. Dr. Mehmet ÖZTÜRK

Hizmet Ödülü

Fizik

- 1972 Prof. Dr. Fahri YENİÇAY
- 1981 Prof. Dr. Fikret KÖRTEL
- 1983 Prof. Dr. Sait AKPINAR
- Kimya
- 1984 Ord. Prof. Dr. İhsan ÇİVAOĞLU
- 1991 Prof. Dr. Remziye HİSAR
- Biyoloji
- 1975 Ord. Prof. Dr. Süneil UNVER
- 1977 Ord. Prof. Dr. Aydın SAYILI
- 1982 Prof. Dr. Muttar BAŞOĞLU
- Matematik
- 1977 Ord. Prof. Dr. Kerim ERİM
- 1982 Prof. Dr. Nazım TERZİOĞLU

- 1991 Ord. Prof. Dr. Rıdvan BERKER
- 1995 Dr. Hüseyin DEMİR
- Astronomi ve Uzay Bilimleri
- 1973 Prof. Dr. Fatih GÖKVEN
- 1996 Prof. Dr. Abdullah KIZILIRMAK
- Yer Bilimleri
- 1979 Prof. Dr. H. Nafiz PAMIR
- 1991 Mehmet Özcan SÜNGÜRLÜ
- 1992 Prof. Dr. Kazım ERGİN
- Mühendislik
- 1971 Prof. Dr. Mustafa İNAN
- 1974 Ord. Prof. Ata NUTKU
- 1976 Ord. Prof. Hilmi İLEFİ
- 1977 Ord. Prof. Dr. Hamdi FEYNİROĞLU
- 1978 Ord. Prof. Emin ONAT
- 1979 Ord. Prof. Bedi KARAFAKIOĞLU
- 1980 Prof. Dr. Tarık ÖZKER
- 1981 Prof. Dr. Macit ERBUDAK
- Prof. Dr. Mustafa PARLARI
- Prof. Dr. H. Nizami TEREM
- 1983 Prof. Dr. Mustafa SANTUR
- Y. Müh. Hacı KAMÇU
- 1987 Prof. Dr. Emin GÖKSU
- 1989 Prof. Mustafa AYTAÇ
- 1990 Prof. Dr. Adnan ÇAKIROĞLU
- 1992 Prof. Dr. Duran LEBLİBİ
- 1993 Prof. Lütfullah ULUKAN
- 1994 Prof. Dr. Doğan KUBAN
- Tıp
- 1972 Ord. Prof. Dr. Tevfik SAĞLAM
- 1973 Ord. Prof. Dr. Akil M. ÖZDEN
- 1974 Prof. Dr. H. Suat AKNAR
- 1975 Ord. Prof. Dr. Hüseyin BEHÇET
- 1978 Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI
- Prof. Dr. Şeref ZİLELİ
- 1979 Prof. Dr. Reşat GARAN
- 1983 Ord. Prof. Dr. İ. Şükrü AKSEL
- Dr. Hamdi AÇAN
- 1984 Prof. Dr. Nurettin KARASU
- 1986 Prof. Dr. Zafer PAYKOÇ
- 1989 Prof. Dr. Cahit ÖRGEN

Prof. Dr. Sabiha ÖZGÜR

- 1990 Prof. Dr. Ahmet Hulusi KÖKER
- 1992 Prof. Dr. Selahattin KOLOĞLU
- 1993 Prof. Dr. Nurettin H. FİŞEK
- 1994 Prof. Dr. Kamile Şevki MUTLU
- 1995 Prof. Dr. Nuhhan AVMAN
- Prof. Dr. Şükrü KAYMAKÇALAN
- 1996 Prof. Dr. Rıdvan EGE
- Prof. Dr. M. Sadi SUN
- Tarım ve Ormancılık
- 1969 Y. Müh. Zihni DERİN
- 1971 Prof. Dr. Bekir ALKAN
- 1975 Nuri ŞEKER
- 1978 Prof. Dr. Mustafa ULUÖZ
- 1979 Prof. Dr. Sebahattin ÖZBEK
- 1980 Prof. Dr. Fikret SAATİDOĞLU
- 1983 Asım ZİHNİOĞLU
- 1986 Prof. Dr. Orhan DÜZGÜNEŞ
- Dr. Kazım TÜRKÖĞLU
- 1987 Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ
- 1990 Dr. Ayten GÜVENER
- 1993 Prof. Dr. Mehmet ÖZSAN
- 1994 Prof. Dr. İ. Aysel KANSU
- Deniz Bilimleri
- 1990 Prof. Dr. Remzi GELDİYAR

Teşvik Ödülü

Fizik

- 1974 Dr. Alper SEVGİN
- 1975 Doç. Dr. Yavuz NUTKU
- 1976 Doç. Dr. Zekeriya AYDIN
- 1978 Dr. Mehmet ERBUDAK
- 1979 Doç. Dr. Namık Kemal PAK
- 1980 Doç. Dr. Fevzi KÖKSAL
- 1981 Doç. Dr. Mahmut HORTAÇSU
- Doç. Dr. Avadis HACINLIYAN
- 1982 Doç. Dr. Tahir DERELİ
- Doç. Dr. Rahmi GÜVEN
- Yrd. Doç. Dr. Sinan KAPTAÑOĞLU
- 1983 Yrd. Doç. Dr. Samim ERHAN
- 1984 Doç. Dr. Metin ARIK
- Doç. Dr. Melis GÜRSER
- 1985 Doç. Dr. K. Gediz AKDENİZ
- Doç. Dr. Orhan SAÇLIOĞLU

çeği aramaya yönelik merakı ve yaratıcılığı ancak özgür olması, özgür düşünceye ve ortama sahip olmasıyla ve toplumda saygın bir konumda yer alıp değerlendirilmesiyle kabilidir." Kuşkusuz, bilim adamının özgür düşünce ve ortama sahip olması noktasında politika ve politikacının bilime bakış açısı karışıyor işin içine. 1996 TÜBİTAK-TWAS Bilim Ödülü'nü alan Prof. Dr. Mehmet Öztürk de 'bilimin politikaya alet edilmemesi, hatta bilimin politikayı yönlendirmesi gerektiğini savunarak 'politikacıların bilimin gelişmesine hizmet etmek için hükümet programlarında bilime ayrı bir yer vermesi' gerektiğini öne sürüyor.

Gerek şu anda mevcut olan bilim adamlarını gerekse gelecekte bilim adamlığını yaşam biçimi olarak benimseyecek kişileri bilim üretmeye yönlendirmede ödüllendirmenin payı da var kuşkusuz. Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Başkanı Prof. Dr. Ayhan Çavdar da bu konuya önem veriyor: "Kanımda bilimsel bilgiye, gerçeğe ulaşmak için uğraş veren, araştırma yaparak bilgi üreten, geliştiren, yayan ve öğreten bilim adamının bilime ve topluma yaptığı hizmetlerinin, katkılarının değerlendirilerek ödüllendirilmesi önemli hatta gerekli bir girişim ve uygulamadır." Yalnızca temel bi-



TÜBA Başkanı Prof. Dr. Ayhan Çavdar, Ödül Töreni'nde konuşmasını yaparken.

limlerle uğraşan değil, sosyal bilimlerle uğraşan bilim adamı için de bu geçerlidir. Prof. Dr. Ayhan Çavdar'ın da konuşmasında değindiği gibi, TÜBİTAK gibi son otuz üç yılda temel bilimler ve doğa bilimlerini gittikçe ilerleyen bir tempoda destekleyen ve gelişen önemli bir kurumun yanında, halen "sosyal bilimlerin TÜBİTAK'ı" bulunmadığından, TÜBA çalışmalarında sosyal bilimlere ağırlık vermiş. Sosyal bilimler alanında çeşitli faaliyetlerine ek olarak, seçkin araştırma ve çalışma hizmetlerini değerlendirmek, üstün niteliklerini onaylayarak kamuoyuna duyurmak ve bir özendirme unsuru olmak üzere 'Bilim', 'Hizmet' ve 'Teşvik' ödülünden oluşan bir ödül programı-

nı da uygulamaya koymuş. Sosyal bilimlerde ilk Hizmet Ödülü Prof. Dr. Semavi Eyice'ye 1995 yılında verildi. Bu yılki Hizmet Ödülü sahipleri ise, bir hukuk önderi olan Prof. Dr. Mahmut Esat Bozkurt ve felsefenin kurumsallaşması ile insan hakları konusunda çalışmaları bulunan Prof. Dr. Ioanna Kuçuradi'dir.

Gerek müspet bilimlerdeki gerek sosyal bilimlerdeki çalışmalarıyla bu ödüller kazananlar, aslında arkalarından yetiştirecekler için birer örnek oluşturuyorlar. Her geçen gün sayısı artan bilim adamlarının oluşturduğu bu kitle evrensel bir dil kullanıyor ve bu dile katkıda bulunuyor. Prof. Dr. Tekin Dereli'nin dediği gibi, bu kitlenin her üyesi bir Türk olduğu kadar, Dünya bilim camiasının da bir ferdi.

Toplunun refah ve mutluluğuna yansımış sonuçlarını er ya da geç gözleyebileceğimiz bilimsel çalışmaların yaratıcıları, bilgi toplumuna yönelişimizin tohumlarını atıyorlar; bunun için çalışıyorlar. Onlara ve ürettiklerine verdiğimiz değer, gelecekte sahip olmak istediğimiz yaşamın da niteliğini belirliyor.

Didem Sanyel

Konu Danışmanı: Namık Kemal Pak
Prof. Dr., TÜBİTAK Başkanı Yardımcısı

Kaynaklar
TÜBİTAK Bilim Hizmet Teşvik Ödül Kitapçıkları, 1974-1996.
Bilim ve Teknik, Aralık 1967, Aralık 1968, Şubat 1991.

1986 Doç. Dr. Tarkan ÇELİK
1987 Doç. Dr. Sinan ELLİALTIÖĞÜ
1988 Prof. Dr. M. Cemal YALABIK
1990 Doç. Dr. İsmail SOKMEN
1991 Prof. Dr. Yücel GÜNDÜZ
Doç. Dr. Selçuk Ş. BAYIN
1992 Yrd. Doç. Dr. Erkan TEKMAN
Doç. Dr. Humayra BİLGE
1993 Prof. Dr. Zeynep ALTUN
Yrd. Doç. Dr. Bülent TANATAR
Dr. Ulvi YURTSERVER
1994 Doç. Dr. Turan YAYMAZ
Dr. Mahmut DOĞRU
Prof. Dr. Mustafa KESKİN
Doç. Dr. Ertan GÜLMEZ
1996 Prof. Dr. Bekir AKTAŞ
Yrd. Doç. Dr. M. Zafar GEDİK
Kimya
1981 Doç. Dr. Seddik İÇLİ
Dr. Şefik SUZER
1982 Yrd. Doç. Dr. Vahit HASIRCI
1983 Doç. Dr. Melih BALCI
Doç. Dr. Mehmet ŞİMŞEK
Doç. Dr. Erhan YURTSERVER
1985 Doç. Dr. Ural AKBULUT
1989 Doç. Dr. A. Nurettin BULUTÇU
Doç. Dr. Fazilet VARDAR SUKAN
Doç. Dr. Yusuf YAĞCI
1990 Doç. Dr. İvet BAHAR
Doç. Dr. Özgür OKAY
1991 Prof. Dr. Levent TOPPARE
1992 Prof. Dr. Figen KADIRGAN
Biyoloji
1983 Doç. Dr. Hani DEMİRTAŞ
1988 Doç. Dr. Aykut KENGE
1988 Doç. Dr. Ufuk GÜNDÜZ
1996 Doç. Dr. Çiğdem ÖNER
Doç. Dr. Tayfun ÖZÇELİK
Matematik
1973 Doç. Dr. Ailla AŞKAR
1974 Doç. Dr. Tosun TERZİOĞLU
1976 Dr. Tamer BAŞAR
1978 Doç. Dr. İbrahim DIBAÇ
1980 Doç. Dr. A. Osman ASAR

1982 Yrd. Doç. Dr. Ersan AKYILDIZ
1985 Doç. Dr. Turgut ÖNDER
1986 Doç. Dr. Mefin DEMİRALP
1987 Doç. Dr. Zafar NURLU
1989 Doç. Dr. Hüseyin BOR
1991 Doç. Dr. Can Fuat DELALE
1992 Yrd. Doç. Dr. Talin BUDAK
1993 Doç. Dr. Hürst ÖNSİPER
1994 Doç. Dr. Saadet ERBAY
Doç. Dr. Hüsnü Ata ERBAY
1995 Doç. Dr. Ali EDEN
Astronomi ve Uzay Bilimleri
1983 Dr. Osman DEMİRCAN
1986 Doç. Dr. M. Ali ALPAR
Yer Bilimleri
1978 Doç. Dr. Yücel YILMAZ
1983 Doç. Dr. Naci GÖRÜR
1984 Doç. Dr. Namık YALÇIN
1985 Doç. Dr. Ayman ERLER
1986 Doç. Dr. Aral OKAY
1987 Doç. Dr. Cahit HELVACI
1989 Doç. Dr. Demir ALTINER
Mühendislik
1969 Prof. Dr. Mehmetçik BAYAZIT
1972 Dr. Muharrem SARGIN
1974 Doç. Dr. Canan TOKER
Dr. Hime DEMİRAY
1975 Doç. Dr. Cengiz DÖKMEÇİ
1976 Y. Müh. Akut AYDIN
Doç. Dr. Mutlu SÜMER
1977 Doç. Dr. Erdal PANAYIRCI
1978 Doç. Dr. Cevdet ACAR
Doç. Dr. Özyay H. ORAL
Dr. Zekai ŞEN
1979 Doç. Dr. Ferit ANDAY
Doç. Dr. Altınkai HIZAL
1981 Doç. Dr. Erdoğan ALPERİ
Doç. Dr. Erhan FİSKİN
Doç. Dr. A. Rifat ÖZDURAL
Doç. Dr. Vedat TAŞVANLIOĞLU
Dr. Bülent KILIÇ
1982 Dr. Abdullah ATALAR
Doç. Dr. Burak ERMAN
1983 Yrd. Doç. Dr. A. İhsan ALDOĞAN

Doç. Dr. Turan BİRAND
Doç. Dr. Timur DOĞU
Y. Müh. Osman MERTOĞLU
1984 Doç. Dr. Nur AKKAŞ
Doç. Dr. Zekai ÇELEP
Doç. Dr. Mustafa ERDİK
Doç. Dr. Şadi KARAGÖZ
Doç. Dr. Hikmet ÖÇSİK
1985 Doç. Dr. Ahmet BALDAN
Doç. Dr. Ertuğrul BENZEDEN
Doç. Dr. Güngör GÜNDÜZ
Doç. Dr. Nevzat ÖZGÜVEN
Doç. Dr. Erol SEZER
1986 Doç. Dr. Behir S. Birboğa YARMAN
1987 Doç. Dr. Murat ASKAR
Doç. Dr. A. Bülent ÖZGÜLER
Yrd. Doç. Dr. A. Erman TEKKAYA
1988 Yrd. Doç. Dr. Mustafa AKGÜL
1989 Yrd. Doç. Dr. Vardi AKMAN
Doç. Dr. Ömer Ziya ÇEBECİ
1990 Doç. Dr. Tayfur ALTIOK
Doç. Dr. Alnur BÜYÜKAKSOY
Prof. Dr. Süleyman ÖZKİÇİ
1992 Doç. Dr. Murat KÖKSALAN
1993 Doç. Dr. A. Enis ÇETİN
Doç. Dr. Altuğ İFTAR
Doç. Dr. Mustafa ÖZİLGEN
1994 Doç. Dr. İsmail AKSUN
Doç. Dr. İsmail ÇAKMAK
Doç. Dr. Mehmet Sabri ÇELİK
Doç. Dr. İzzet ÖZTÜRK
1995 Doç. Dr. A. Rana ATILGAN
Doç. Dr. Cevdet AYKANAT
Doç. Dr. Yusuf LEBLİBİCİ
Doç. Dr. Levent ONURAL
Doç. Dr. Levent YILMAZ
1996 Prof. Dr. Ayhan ALTINTAŞ
Doç. Dr. Turkan HALILOĞLU
Prof. Dr. Zeki KAYA
Prof. Dr. Kadri ÖZÇALDIRAN
Doç. Dr. Veyssel Turan YILMAZ
Tıp
1970 Doç. Dr. Erol BAŞAR
1973 Doç. Dr. Uğur DERMAN

Doç. Dr. Uner TAN
1978 Doç. Dr. Bilgin TİMURALP
Doç. Dr. Nispet Ü. GÜNDOĞAN
1978 Doç. Dr. Süad AFTINLI
Doç. Dr. Mustafa TÜRKER
Doç. Dr. Emrah MOLVALILAR
1979 Doç. Dr. Emin KANSU
1980 Dr. Sevim ERCAN
1981 Doç. Dr. Armağan SAATÇIOĞLU
Doç. Dr. Yücel KANPOLAT
Doç. Dr. Aytemiz GÜRGEY
Doç. Dr. Pekcan UNGAN
1982 Doç. Dr. Turay U. YARDIMCI
Doç. Dr. Emel BABACAN
Doç. Dr. Olcay YEGİN
Dr. Ailla GÖNDER
1983 Doç. Dr. Özden SANAL
Dr. Sinan TAŞ
1984 Doç. Dr. İskender SAYEK
Doç. Dr. Burhan USLU
Doç. Dr. Asilhan TOLUN
1985 Doç. Dr. Tavit AKOĞLU
Doç. Dr. Mustafa İLHAN
Dr. F. Menemli UÇKUN
Üz. Dr. Sebahattin YURDAKUL
Doç. Dr. Nispet ÖZER
1987 Doç. Dr. M. Sinan BEKSAÇ
Doç. Dr. Turgay DALKARA
1988 Dr. Mehmet CEYHAN
Dr. Uğur DİLMEN
1989 Yrd. Doç. Dr. Nejat AKAR
Doç. Dr. Özgür TANIRDAĞ
1990 Doç. Dr. İ. Hakkı AYDIN
1991 Doç. Dr. Mümtaz İŞCAN
1994 Doç. Dr. Özgür Kerim BAŞKURT
Prof. Dr. Haluk ÖZEN
Prof. Dr. Semra PAYDAŞ
Doç. Dr. Feridun Cavit TANYEL
1995 Doç. Dr. Banu ANILAR
Doç. Dr. Kayhan ENGİN
Doç. Dr. Özgür GÜÇ
Doç. Dr. Orkun ÖNARAN
Doç. Dr. Halis ŞİMŞEK
1998 Doç. Dr. Feza AKGÜR

Doç. Dr. Çiğdem AKHAN
Yrd. Doç. Dr. Paik H. DİREKENLİ
Prof. Dr. Serhat UNAL
Tarım ve Ormanlık
1972 Doç. Dr. Bahattin KESKİN
1978 Doç. Dr. İsmet ÖNAL
1979 Doç. Dr. H. Cavit ŞAD
1981 Doç. Dr. Mevlit BOYDAK
1983 Doç. Dr. Esref AÇIKGÖZ
Dr. Mustafa ÇOPÇU
1986 Doç. Dr. Karı İŞİK
1988 Dr. Hüseyin BULUT
1989 Dr. Baki TAŞTAN
1991 Doç. Dr. Fusun SİPAHİLER
Veteriner ve Hayvancılık
1976 Dr. Erhan İSTANBULLUOĞLU
1983 Yrd. Doç. Dr. Ferit BİNGEL
Doç. Dr. Hüseyin TAN
1985 Yrd. Doç. Dr. Muhammed DOĞARÖĞLU
1988 Doç. Dr. Cemaat KAFTANOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Bülent NAZLI
1989 Doç. Dr. K. Serdar DİKER

50. Yıl Ödülü Aianlar

Biyoloji
1973 Doç. Dr. Ahmet KOCATAŞ
Kimya
1973 Dr. H. Önder PAMUK
Mühendislik
1973 Doç. Dr. Tarkan ÖGÜRTANLI
Doç. Dr. Cevdet ACAR
Doç. Dr. Ahmet RÜMEİLİ
Tıp
1973 Prof. Dr. Kazım TÜRKER
Prof. Dr. Özgür KAYKALP
Dr. Erol BAŞAR
Veteriner ve Hayvancılık
1973 Prof. Dr. Cahit YALÇIN
Prof. Dr. Orhan ALPAN
Vet. Hek. Ahmet KALKAN
Tarım ve Ormanlık
1973 Prof. Dr. İbrahim DEMİR
Prof. Dr. Faik YALTIKIRIK
Prof. Dr. Burhan KACAR